

COLADA DE LLETRES

Premis de Narrativa Curta 2016

1er premi: Maribel Torres

Finalistes: Laura Cano
Joan Llena
Jenni Rodà
Josep Torrent
Xavier Valeri
Salvador Vergés
Meritxell Vila

Associació Garrotxa Cultural
associaciogarrotxacultural@gmail.com

Editorial Oliveras (Josep Oliveras Compte)
Ptge. Montseny, 2
17857 Sant Joan les Fonts (Girona)
Tel. i fax: 972 29 12 85
ediciones@editorialoliveras.com
www.editorialoliveras.com
Facebook: Josep Oliveras Compte

Col·laboradors:

Disseny i dibuix cobertes: Jèssica Oliveras

Diputació de Girona
Ajuntament d'Olot

D.L. GI 164-2017

L'Editorial no permet la reproducció total ni parcial sense autorització per escrit.

Pròleg

Colada de lletres

Com la massa de lava incandescent que després de baixar per les vessants de les muntanyes es va acabar solidificant per donar forma a aquesta comarca, els Premis de Narrativa Curta *Colada de Lletres* han de permetre l'erupció de noves veus en el món de la literatura que veuran la seva feina recompensada amb el que és més preuat per a un escriptor: la publicació de la seva obra. I qui sap si, després d'aquesta empena inicial, alguna d'aquestes veus s'acabarà consolidant en el panorama literari de casa nostra, prou viu, ric i potent, però complicat per a aquells que no tenen obra publicada o en tenen poca i aspiren a fer arribar la seva veu narrativa als seus conciutadans.

Cal felicitar l'Associació Garrotxa Cultural per la seva tasca abnegada de promoció i difusió de la cultura en totes les seves vessants: literària, escènica, pictòrica... Treballar des d'una associació per donar a conèixer nous artistes i oferir-los el suport i la infraestructura necessaris perquè es puguin presentar davant el públic és una tasca que honora i enriqueix aquesta entitat sense ànim de lucre.

Els premis de narrativa curta omplen un buit que l'Associació va detectar i que ja s'ha emplenat amb els primers fruits de la convocatòria. Un èxit de participació notable, d'escriptors amb obra publicada i d'altres que veuen en la publicació de les obres seleccionades un reconeixement a la seva feina, que ha permès

editar aquest volum. Un llibre que recull no només l'obra guanyadora, *Quan el verdet arriba al cor*, de Maribel Torres, sinó també la dels quatre finalistes i tres obres més que, per la seva qualitat, han estat incloses en l'edició.

Cal agrair també a l'Editorial Oliveras el seu suport a tota aquella gent que fomenta a Olot i a la Garrotxa el món de l'art, la història i la cultura. Esperem que d'aquesta i de futures fornades d'aquests premis de narrativa curta en surti una erupció de noves veus, nous valors de la narrativa, que aconseguixin consolidar-se en el món de la literatura catalana.

Pere Vila i Fulcarà

President de la Diputació de Girona

Pròleg

Olot té un model cultural de ciutat en el qual participen i treballen persones a títol individual, però que estan organitzades a través d'una gran diversitat d'entitats i institucions. Ha estat així des de fa molts anys, com a mínim des del segle XIX, i ho continua essent avui dia. Una dada que il·lustra perfectament aquesta situació és que durant l'any 2015 a Olot es van programar 208 concerts d'un àmplia varietat d'estils de música: òpera, pop, jazz, música clàssica, gòspel, *blues*, música tradicional, rock... Doncs bé, de tots aquests concerts, just la meitat, 104, van ser organitzats per l'Ajuntament, i la resta, impulsats per entitats i promotors privats.

Tot aquest entramat associatiu està format per entitats, algunes centenàries, que es creen, es dissolen, s'agrupen, es transformen, amb un dinamisme social extraordinari. Cada any n'apareixen de noves que s'adeqüen a les sensibilitats, les tendències i les necessitats del moment. I és precisament en aquest context que l'any 2014 es va crear l'Associació Garrotxa Cultural. És, per tant, una entitat jove, els membres de la qual provenen d'àmbits artístics molt diversos. La seva voluntat és no limitar la seva activitat cultural a una única disciplina artística sinó endinsar-se en la poesia, en la narrativa i en la literatura en general; també en les arts escèniques i plàstiques.

A part d'aquesta mentalitat polifacètica que distingeix l'Associació Garrotxa Cultural d'altres entitats culturals, el més interessant és que els seus membres no es conformen a ser

simples espectadors. Tenen clar que tan important és fomentar la lectura dels escriptors professionals, com l'escriptura dels novells; i que tan important és programar música professional, com apostar pels creadors locals que afronten els reptes de la composició i de la interpretació.

Per tot això han impulsat la creació d'un nou concurs literari: Premis de Narrativa Curta *Colada de Lletres* i el resultat de la seva primera edició és aquest volum, en què trobareu un recull de narracions breus. Els responsables de l'Associació saben que, per a la majoria d'escriptors, la seva il·lusió més gran és la possibilitat de veure la seva obra impresa per poder arribar així al gran públic. De fet, l'atractiu més important d'aquest certamen és precisament el compromís de publicar els relats guanyadors i finalistes.

Des de l'Ajuntament d'Olot només podem fer que felicitar-nos per aquesta iniciativa que contribueix a mantenir viu aquest model cultural compartit amb la societat al qual m'he referit al principi d'aquest pròleg. La meva enhorabona als autors dels relats que trobareu a continuació i als membres de l'Associació Garrotxa Cultural pel seu compromís i la seva empenta a l'hora de tirar endavant noves iniciatives culturals.

Pep Berga

Regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Olot

Presentació

L'Associació Garrotxa Cultural neix a l'any 2014 amb la idea de promoure la cultura en totes les seves vessants: literària, pictòrica, musical...

Precisament en aquesta línia, i amb la voluntat d'incentivar persones que escriuen però que encara no han publicat, juntament amb escriptors més coneguts, la nostra entitat i l'Editorial Oliveras vam convocar el primer concurs literari: Premis de Narrativa Curta *Colada de Lletres*.

Un àmbit, el de la narrativa curta, que no estava reconegut a la nostra ciutat, ni a la comarca de la Garrotxa, i que creïem que podia ser prou interessant; i així ha estat, si ens atenim al gran nombre de participants.

En aquest llibret, en què el lector podrà copsar la qualitat de les obres presentades, s'hi recullen el relat guanyador i els set textos finalistes.

Des d'aquí volem fer arribar el nostre agraïment a tots els col·laboradors, en especial a la Jèssica Oliveras, que n'ha fet la portada i contraportada; a l'Ajuntament d'Olot i a la Diputació de Girona, pel seu suport, i a tots els participants, als quals també volem encoratjar a continuar escrivint, i més si és en català.

Associació Garrotxa Cultural

NARRATIVA CURTA

QUAN EL VERDET ARRIBA AL COR (Maribel Torres)

La fotografia tremola entre les mans de l'Anna. Una llàgrima li rodola per la galta, però no fa el gest d'eixugar-se-la. Està lluny, en el temps i en l'espai. En Manel, que també seu al sofà, es gira a mirar-la i ella ni se n'adona.

—Plores? —I amb la punta del dit toca el rierol d'humitat que travessa la cara de la seva dona.

L'Anna deixa la foto sobre la falda i es gira a mirar el seu home, sorpresa. Durant uns segons es queda callada, pensant què contestar a aquella pregunta inesperada. Finalment opta per ensenyar-li la foto.

—Saps què és?

En Manel fa una ullada ràpida a la imatge que l'Anna li ha posat a l'alçada dels ulls i contesta amb una naturalitat que deixa estupefacta la seva companya.

—La font de Sant Patllari!

L'Anna sent com l'estómac li fa un salt mortal i ha d'empassar-se saliva abans de poder articular la pregunta que li bull a dins.

—Te... te'n recordes? El vas fer tu.

Asseguts cara a cara, a centímetres de distància, amb una barreja d'anhel i por al desengany, busca en els ulls d'en Manel una resposta afirmativa, una pista que li demostrï el reconeixement del que té al davant. I les seves mirades connecten per primera vegada en moltes setmanes. Però tot se'n va en un instant. La connexió, el reconeixement, el record... Tot queda amagat darrere el teló que de cop li cau davant dels ulls, el teló darrere el qual el Manel del bosc de darrere la font de Sant Patllari desapareix per tornar a tancar-se en el Manel dels ulls buits, sense fons, sense ànima.

L'Anna, avesada ja a aquest altre Manel que no és el seu, deixa de buscar, es gira i torna a centrar-se en aquell cor que envolta les seves inicials i que, ironies de la vida, comença a quedar desdibuixat pel verdet que ha anat creixent a l'escorça de l'arbre.

La font de Sant Patllari, l'escenari de les seves sortides de joventut: el primer petó, el despertar de la passió... Tot condensat en un gravat dibuixat amb una navalla a l'escorça de l'arbre més gran i més vell dels voltants. I sense voler-ho, sense gairebé ni adonar-se'n, comença a explicar-li a en Manel el que ella sap i ell ja no.

—Hi anàvem els diumenges a la tarda. A casa es pensaven que érem al cine. Però tu em passaves a recollir amb la moto i en comptes d'enfilar cap a Camprodon, enfilàvem cap a la font. Jo m'agafava fort a tu, sempre em feia por caure. Que burra!

—Jo crec que hauríem d'esmorzar. La mare ja ha parat taula. —Parla, com tantes vegades, sense mirar-la. Fa temps que sempre que ho fa, encara que es dirigeixi a algú, en realitat parla cap al passat.

L'Anna no l'escolta. Ella també està parlant amb la mirada posada en el passat.

—Aparcaves davant de la font. M'agafaves de la mà i m'estiraves cap a dins dels arbres, a recer de mirades indiscretetes, mentre jo sempre em queixava que m'embrutiria les sabates i la mare em preguntaria on havia anat. Hi havia un tronc a terra, just davant del nostre arbre. Ens hi assèiem i el miràvem. O ell ens mirava a nosaltres mentre tu em buscaves i jo no et deixava anar més enllà d'uns quants petons i abraçades.

—La mare et rentarà la boca amb sabó, si dius mentides. — La veu d'en Manel sona dura, quan la renya. L'Anna no l'està mirant. Si ho fes, li veuria l'expressió d'ira continguda.

—I un dia, abans d'arribar al nostre tronc, et vas acostar i em vas tancar els ulls amb les mans. Em vas dir: «Tinc una sorpresa per a tu. Confia en mi. Jo et portaré». Al començament vaig pensar que t'intentaria apartar les mans, però en el fons em divertia i em vaig deixar fer, enriolada. Vam caminar unes passes, no gaires. De seguida vaig endevinar que em portaves de dret cap al nostre arbre. Després de pocs metres, ens vam aturar. Lentament, em vas destapar els ulls i et vas posar al meu costat, agafant-me una mà. I allà davant tenia la teva sorpresa: havies gravat un cor amb les nostres inicials. «T'agrada?», em vas preguntar, i jo per resposta vaig penjar-me al teu coll, plorant com una magdalena. —També plora ara, però no amb aquell plor dolç de l' enamorada que es veu corresposta. Ara plora amb recança, lentament, sabent que té moltes coses de què lamentar-se.

—Sí. La mare et rentarà la boca amb sabó, si dius mentides. —Ara sí que es gira cap a ella. Mira cap allà on hi ha l'Anna, però no és a ella a qui ho diu.

—Havies fet aquell cor per a mi! Sentia dins meu un garbuix d'emocions que em feien immensament feliç. Seguia plorant i abraçant-te quan tu em vas dir fluxet a l'orella si em volia casar amb tu. Vaig desfer l'abraçada per poder mirar-te i dir-te que sí, que és clar que em volia casar amb tu! Sempre m'ha fet molta vergonya imaginar-me la fila que devia fer, amb els ulls vermells i la cara ben molla, mentre tu somreies i em deies: «He volgut gravar-hi el cor perquè és l'arbre més gran dels voltants, com el nostre amor. I perquè així, encara que passin molts anys, el cor seguirà aquí, dibuixat. Potser desgastat pel temps, però sempre viu. Perquè aquest arbre viurà molts anys, i mentre visqui, i més enllà, jo et seguiré estimant».

—Se'ns escaparà l'autobús... —li diu mentre l'adverteix movent el dit índex just davant de la seva cara—. I no tinc

diners per a un altre bitllet. Com que sempre fem tard per culpa teva, cobrem de menys!

El gest d'en Manel fa que l'Anna torni de la font de Sant Patllari. Fa una ullada al seu home, que torna a tenir les mans caigudes sobre la falda i el cap abaixat. Amb un sospir, deixa la foto sobre la taula. Igualment ja no la veu, de tant que plora. Es treu un mocador i s'eixuga els ulls mentre intenta asserenar-se. No hauria d'haver rememorat aquell dia. Ni hauria d'haver buscat la fotografia. No treu cap a res. La van fer tres anys enrere. Ja tenien el diagnòstic i en Manel va voler tornar a la font quan encara significava alguna cosa per a ell. Feia anys que no hi anaven, d'abans que nasquessin els nens. Els va sorprendre descobrir com el verdet havia anat ocupant l'escorça fins a començar a esborrar algunes parts del cor. «Aviat esborrarà la M», va dir. «Com aquesta malaltia, que aviat m'esborrarà a mi».

—Sí, plora, plora! Tot és culpa teva! Ja ve l'amo a cridar-nos. Jo me n'hi vaig. No t'espero més!

Es gira cap al seu home, que està fent el gest d'aixecar-se. Sap que no ha escoltat res del que li ha dit. Potser amb les orelles sí, però res ha arribat al seu cervell. I, una vegada més, s'oblida del que va ser i del que no tornarà mai, es gira i estira en Manel per la màniga perquè no s'aixequi del sofà. Ell està enfadat i es gira cap a ella, malcarat, que li acarona la cara i li diu amb dolcesa:

—Sí. Ja ho sé que tot és culpa meva. No pateixis. Li diré a l'amo que no passarà més i veuràs com ens perdona.

I en Manel es deixa fer i recolza l'esquena sobre els coixins. L'Anna li fa un petó a la galta, però ell segueix amb el posat sorrut encara una bona estona. Callen tots dos. Fins que en Manel relaxa les faccions i, gairebé dibuixant un somriure, diu:

—S'està bé en aquest restaurant, no ho creus?

—I tant, Manel. I tant! És un restaurant molt bo. Saps què? Vaig al lavabo abans no vingui el cambrer a demanar.

L'Anna s'aixeca, agafa la fotografia i va cap a l'habitació. Obre el calaix on guarda els seus secrets i la hi endreça amb una última mirada a aquell cor ple de verdet que aviat serà, com ells dos, una història acabada. Abans d'entrar al menjador, treu el mocador i s'eixuga les llàgrimes que, tossudes, insisteixen a seguir sortint.

LLADRUCS (Laura Cano)

Sr. Romero, obri si us plau, sóc de la policia municipal. — L'Agent va esbufegar, com si així pogués treure's de sobre l'aclaparament que li produïa haver de trucar a la porta d'un ciutadà a les tres de la matinada. Només li faltava la veïna cridant-li al costat mateix de l'orella. Aquella dona no necessitava un altaveu per fer saber a tothom que era ella qui els havia trucat.

—Li ho vaig advertir! Creia que no seria capaç de trucar a la policia, oi? Doncs ja veu que sí, que ho he fet. No es pot dormir amb aquests lladrucs! —L'Aparició estava fora de si, feia quatre nits que no dormia per culpa del gos del veí. La resta de les persones de l'escala no semblava que l'haguessin sentit, i això la treia de polleguera.

—Senyora Aparició, si us plau, enretiri's i deixi'm fer la meva feina. —L'agent també semblava que estava a punt de perdre els estreps. Abans de tornar a picar va esbufegar un altre cop. —Senyor Romero, obri'm la porta. I vostè, senyora, quedi's aquí callada o l'hauré de fer fora.

—Vaig, vaig... però, què carai passa? Hi ha un incendi? La meva exdona els ha dit que sóc un terrorista? Deixi'm que em vesteixi... —El Cecilio Romero tenia clar que no podia obrir la porta amb la roba d'anar a dormir, així que es va posar el barnús abans de girar la clau. —Bona nit. O hauria de dir matinada? Es pot saber què coi els porta a casa meva a aquestes hores? Què és això tan urgent?

—Bona nit, Sr. Romero, lamento molestar-lo a aquestes hores. Sóc l'agent Gutiérrez. Hem rebut una trucada avisant que el seu gos està fent molt d'escàndol i que no és el primer cop.

—Encantat, agent Gutiérrez. Suposo que els ha trucat l'Aparició..., però a ella ja li he explicat que no tinc cap gos, jo,

a casa. Visc sol. L'antena de la tele no funciona, no tinc piles a la ràdio, i sí, fumo, però no crec que una cigarreta pugui fer tot «l'escàndol» que diu ella...

—Ho lamento molt, Sr. Romero.

—Cecilio.

—Perdó?

—Que el meu nom és Cecilio.

—Sí, ja ho he vist a la seva bústia, Cecilio Romero.

—Vull dir que em pot dir Cecilio.

—D'acord, doncs vostè pot dir-me Agent. Em permet que passi a comprovar-ho?

—Que em dic Cecilio?

—No, si té gos.

—Sí, és clar. Passi, passi, que veurà el piset... Vol un got d'aigua o no pot beure en acte de servei?

—Podem beure, Cecilio, però només si estem en possessió del carnet de dromedari, així no hem d'anar al bany, que fins i tot això ens volen descomptar de la nòmina...

—Doncs... Té carnet i set?

—Tinc carnet però no tinc set, gràcies.

L'Aparició s'havia anat col·locant no només per escoltar la conversa, també de mica en mica s'ho havia fet venir bé per ficar-se al rebedor del Cecilio, que tot just se n'acabava d'adonar.

—Ella també ha d'entrar a casa meva a comprovar si em dic Cecilio i si tinc gos? Aparició, si no m'ensenyà el carnet de dromedari no penso oferir-li aigua, eh?

L'Agent ja estava perdent els nervis.

—Senyora... faci el favor d'esperar-se a fora...

—No em dóna la gana! Jo vull veure el gos!

—Deixi-la, agent, millor que vegi per ella mateixa que no tinc gos o no es creurà que estic sol... Passi, Aparició, passi.

Miri i regiri, i si li ve de gust rentar-me els plats, no es molesti que tinc rentavaixelles.

—És un groller, Cecilio!

L'Agent, lluny de perdre la paciència, començava a trobar divertida la situació.

—Cecilio, em jura que no té gos?

—Jo no li juro res, que sóc ateu, però li confirmo que no, no tinc gos.

—Però Cecilio, com pot dir això? Si l'estem sentint bordar!

Qui sí que semblava perdre els nervis era l'Aparició, per la qual cosa l'Agent va intervenir:

—Senyora, jo no sento res.

—Doncs potser hauria d'anar al metge, o a GAES, com l'Imanol Arias.

—Ei, senyora! Una mica de respecte, que la meva oïda funciona perfectament.

—Vostès el que volen és fer-me parar boja.

A aquestes alçades la veïna ja estava a punt de plorar de ràbia. Aleshores el Cecilio va començar a parlar-li amb aquella condescendència que es fa servir amb els nens, els malalts o amb la que et tracten al banc quan els has de pagar una comissió amb què no estàs d'acord.

—Aparició... jo no tinc gos.

—Però si el sento! Miri'l és allà! Com s'atreveix a negar l'evidència!

—Allà, on? Jo no el veig, i miri que sóc agent de policia...

—A davant de la porta. Com pot ser que no el vegi?

—Aquí no hi ha res. —El Cecilio es va encaminar cap a la porta, s'aturà just al davant i va dir—: Ho veu?

—El gos sí, és clar que el veig, i no sembla que vostè li caigui gaire bé...

L'Agent, no sabent si més sorpresa o superada per la situació, es va apropar al Cecilio aprofitant que la veïna rareta estava acaronent l'aire.

—Escolti, Cecilio... Vostè creu que aquesta dona està bé del cap?

—Miri agent, per cert, no m'ha dit el seu nom...

—Agent.

—Bé, ja entenc que no me'l vol dir, tranquil·la.

—No, no m'ha entès. Em dic Agent. Una broma del meu pare, que era molt *catxondo*, a més de policia, i un jugador que mai no va guanyar cap aposta... Per això em van posar Agent de nom... Ja ho veu, ara sóc l'agent Agent Gutiérrez.

El va interrompre novament aquella dona que l'Agent ja tenia clar que no estava bé.

—Dispensi'm, però poden fer alguna cosa per tal que el gos calli?

—Però quin gos, senyora? —L'agent Agent estava gaudint d'aquella situació. En tindria per setmanes explicant l'anècdota.

—El que li deia, Cecilio, no està gaire bé la seva veïna, oi?

—Al barri diuen que abans era una famosa vident, però que un dia es va enamorar d'un fantasma i des d'aleshores no exerceix, perquè segons sembla a ell no li agraden aquests temes. Ella diu que viuen junts, que es diu Amancio i que estan molt enamorats. Pel que es veu ell és un gran amant.

—Doncs no ho entenc.

—Què, no entén? Que sigui vident? Que visqui amb un fantasma? Moltes persones hi viuen. La majoria el veuen i el pateixen, no és el cas de l'Amancio.

—No, el que no entenc és com pot ser un bon amant si és eteri... o potser és un ectoplasma?

—Doncs no ho sé. Mai no se m'ha acudit preguntar-li... Potser si hagués estat el fantasma de la Marilyn Monroe...

Els va interrompre el riure de l'Aparició.

—Vine, gosset, vine. Oh! Que dolç que ets! Si em promets que no bordaràs més et porto a casa i et dono un filet que tinc a la nevera.

El Cecilio i l'Agent es van mirar esmaperduts.

—Cecilio, vostè entén el que està passant?

—Crec que s'han fet amics.

—Jo i ella? Impossible, em fa por!

—No, ella i el gos.

—Però si no hi ha gos.

—Miri, agent Agent, nosaltres sabem que no hi ha gos, però ella creu que sí... i si se l'emporta, en la seva imaginació, és clar, vostè acaba la intervenció i jo me'n torno al llit.

—Té tota la raó. Senyora? Senyora? Aparició?

—Sí, agent?

—El Cecilio diu que si vol es pot endur el gos. Hi està d'acord? Si és així, podria anar passant.

—I tant! Del gos ja me n'encarregaré jo! Anem gosset, vine amb mi. Et porto a la teva nova llar, però no pots bordar, eh? Que l'Amancio té un son molt lleuger.

Amb un posat d'indignació, propi d'una tsarina russa d'abans de la Revolució, es va acomiadar i va marxar.

—Perfecte doncs, agent Agent. Vol un got d'aigua ara?

—No, gràcies. Continuo sense tenir set, tot i el carnet de dromedari. Haig de marxar, he deixat el cotxe patrulla en doble fila i els de la grua no perdonen ni als del gremi. Quan l'Ajuntament vol recaptar...

—Doncs ha estat un plaer conèixer-la, agent Agent.

—El mateix dic. Si mai necessita res, ja sap on trobar-me.

—Si algun cop té set, ja sap on té una aixeta.

—Adéu.

—Adéu.

El Cecilio va esbufegar tan bon punt va tancar la porta de casa. Mentre avançava pel passadís i s'anava traient el barnús es deia: «Si cregués en Déu ara li donaria les gràcies. Creia que mai no em podria deslliurar del maleït gos fantasma».

EL REGAL (Joan Llensa)

L'Eva i el Pau havien estat esclaus de la vida durant tants anys que els semblava que seria impossible poder descansar aquella nit de finals d'estiu.

Tenien quatre fills: la gran tenia set anys; la segona, cinc; i els petits, tres i dos anys. Sempre havien treballat dur per tal que no els faltés res. El Pau treballava durant tot el dia en una foneria i a la nit es transformava en goril·la, custodiant l'entrada d'un local nocturn als afores del poble. L'Eva, per la seva banda, alternava les tasques domèstiques amb una feina de cambrera a la cafeteria de davant del seu domicili. La seva mare també vivia amb ells i els ajudava en tot el que podia, però la seva edat avançada i la greu malaltia que patia li feien creure que tot esforç era en va.

Aquell dissabte a la tarda, mentre els nens feien la migdiada, els va dir:

—Avui em sento genial, filla. Aprofiteu per sortir. Jo cuidaré els petits. Us mereixeu un descans.

L'Eva va dubtar. Volia declinar la proposta, ja que considerava que era massa per a la seva mare. Va mirar el Pau, que va treure el cap, incrèdul, des del passadís i, com si es tractés d'un regal, va acceptar il·lusionada l'oferta.

Va sortir cap al carrer en direcció a la merceria de la seva amiga Clara; encara tenia una mica de temps per trobar un vestit decent.

En entrar a la botiga, no va poder evitar cridar.

—Clara! Clara!

—Però, què són aquests crits, Eva? Que potser t'ha tocat la loteria?

—Gairebé —va respondre sense alè—. Necessito un vestit i, si és possible, que sigui ben elegant.

Va començar a emprovar-se'ls tots mentre li explicava apassionada els plans que tenia previstos per a aquella inoblidable nit. Llavors, la Clara va etzibar:

—No diguis res més, tinc exactament el que necessites. Vine.

Se la va emportar a la rebotiga, va rebuscar en un atrotinat armari de roure i en va treure una gran caixa de color daurat. La va obrir, va apartar un paper translúcid de la part superior i va descobrir el vestit més elegant de tots els que havia vist mai. Els ulls gairebé li sortien de les òrbites i, tot i que sabia que no el podria pagar, se'l va emprovar.

Mirava el reflex estupefacta, com una nena petita en veure la seva disfressa de princesa per al carnestoltes. Era de color beix, llarg fins als peus, amb un escot ovalat, provocatiu i insinuant, i d'esquena descoberta amb plecs ondulants i daurats, ubicats estratègicament per realçar la figura femenina. Sensualitat i elegància en una sola peça.

—És perfecte, Clara! —La mirada se li va entristir—. Però saps que no me'l puc permetre.

—Te'n recordes, que sempre vas estar al meu costat quan ho vaig necessitar? Que constantment m'has ajudat sense demanar res a canvi? —va dir-li molt fluixet amb mirada múrria—. Mai no he sabut com donar-te les gràcies fins avui.

—No! No podria acceptar-lo!

—No només acceptaràs això —va replicar sense que l'Eva pogués reaccionar, girant-se altra vegada cap a l'armari—. Aquí tens la meva manera d'agrair-te tot el que has fet per mi.

La Clara li va acostar una capseta amb un penjoll de brillants i unes arracades d'or a l'interior. Els va treure, i amb mà delicada, els va posar a la seva amiga. Les dues dones es van mirar amb tendresa i es van fondre en un abraçada de llàgrimes.

—Ara corre, vés a arreglar-te i deixa el teu marit amb la boca oberta.

Així ho va fer. Fins i tot l'antiquada furgoneta semblava luxosa. Durant aquella primera vetllada de llibertat des de feia anys van tornar a sentir-se joves; van anar al cinema, van sopar en un bon restaurant i van ballar fins ben entrada la nit. Van aprofitar fins l'últim minut que els havia ofert el destí.

La parella va sortir abraçada de la sala de festes en direcció a l'automòbil, amb els ulls espurnejants, les galtes rosades de calor i un somriure radiant d'orella a orella. El Pau va embolcallar la seva esposa, oprimint-la fort però amb delicadesa, entre els seus enormes braços. Es van mirar, i finalment es van fondre en un apassionat i abrasador petó.

Un moment després, el Pau va xiuxiuejar a l'oïda de la seva esposa:

—Amor meu, encara t'espera un petit regal. Seu i tanca els ulls fins que t'ho digui.

El trajecte va ser curt, però l'Eva estava neguitosa i expectant.

—Ja hem arribat, estimada. Espero que sigui del seu grat.

L'Eva va obrir els ulls lentament. Què més podria esperar, si aquella havia estat la millor nit junts des de feia molt temps?

El seu marit li va allargar la mà igual que aquells homes gentils de les pel·lícules clàssiques, convidant-la a sortir de l'automòbil. Ella va somriure subtilment seguint l'improvisat joc romàntic amb estudiats moviments, gestos senyorials i mirades delicades. Una manta estesa a la gespa, al costat d'un roure centenari, va delatar els plans del Pau. Allà era on havien passat la seva primera nit junts, on es van prometre amor etern, on la seva història va començar i on ara culminaria.

Van brindar amb cava i es van entregar novament a l'amor com havien fet tants anys enrere.

Més tard, ja de camí a casa, l'Eva es va adonar de com n'era d'estranya aquella nit. Va observar, mig atordida, el mantell

d'estels que cobria el cel, mentre la lluna il·luminava la tenebrosa arbreda, creant ombres grotesques. Es va arraulir al seient. El fred de la nit s'havia convertit en gèlid.

Va posar la seva mà damunt de la del seu marit i el va mirar. Va repassar cada corba, cada arruga, cada matís del seu rostre desgastat i, per un instant, va veure un desconegut. Es va sentir angoixada; tants anys junts i mai no s'havia aturat a observar com envellia ell, com envellia ella.

Van arribar a casa per la carretera del penya-segat. Van entrar cap a dins intentant fer el mínim soroll possible. Els nens estaven adormits. L'Eva va entrar a cada habitació, acostant-se silenciosa als llits per abrigallar els dorments. Primer a la cambra de l'àvia i després a la de les grans. En entrar a l'habitació dels petits va veure el més menut de tots arraulit, amagat i espantat en un racó del llit amb els ulls oberts com plats.

—Mamiii? E-ee-ts tu?

L'Eva va lliscar fins a la vora del llit, es va asseure a poc a poc i li va dir:

—Sí, preciós, sóc jo. Has tingut un malson, només un malson

—Li va acariciar el rostre amb els dits—. Va, torna't a adormir, vida. T'estimo molt.

El nen va obeir de seguida, tranquil·litzat. L'Eva el va acotxar i li va fer un petó al front.

Va sortir de l'habitació i es va ficar al llit per dormir una mica, però no va poder aclucar l'ull. Encara sentia el fred gèlid de la nit a l'interior, amarant-li els ossos.

Al matí, abans que sortís el sol, va sortir del llit amb la intenció d'avançar en les feines de casa i preparar l'esmorzar. Va creuar el passadís desorientada. Els llums centellejaven i una misteriosa brisa semblava que dominava l'ambient. Un soroll li

va cridar l'atenció al fons del passadís; era un espurneig, com d'una ràdio espatllada o alguna cosa semblant.

En entrar a la cuina va descobrir l'àvia, amb mirada inquieta i preocupada, caminant d'un costat a l'altre. Els llums s'apagaven i s'encenien amb més intensitat i el soroll torbador del transistor li penetrava el cos destrossant-li l'ànima. Entre els bronzits incessants del vell aparell va poder diferenciar la veu del locutor comunicant un tràgic succés: «...segons sembla, el conductor del camió va perdre el control del vehicle i va atropellar el matrimoni, que va morir a l'acte...».

El rostre de l'Eva es va trencar.

Va aixecar les mans lentament fins al davant dels ulls i les va observar commoguda. S'havien tornat cristal·lines i translúcides com el paper que cobria el vestit que, només unes hores abans, la seva amiga Clara havia tret de l'armari.

PATI ANDALÚS (Jenni Rodà)

Les hortènsies. Els geranis vermells i els roses. Els clavells. Les margarides, ben grosses i completament blanques. Les cintes, que ja pengen quasi un metre. Les begònies. Les petúnies de color de sang. Les violetes. Aquest any més violetes que mai. Els cactus, que també fan flors, groguenques i ataronjades. Les alegries de la casa. Qualsevol flor, qualsevol planta, qualsevol petit arbust pot viure en aquesta terrassa que cada vegada sembla menys una terrassa. Els testos que no viuen a casa dels seus familiars més pròxims s'instal·len aquí. I com un miracle —i amb només tres o quatre dies— la Rosa aconseguix que revisquin. Els rega amb aigua, és clar que sí, però també amb paraules, amb cançons que ha cantat des de nena, amb pensaments. Quasi no li calen adobs. Les seves mans, pacients, els injecten vida. D'allà ja no en volen marxar més. I és així com la terrassa s'empeteix. Cada cop una mica més.

El dia que li toca regar s'hi pot estar ben bé un parell d'hores. Com la majoria d'accions que fa, és una tasca que s'agafa amb calma. Perquè no té cap pressa per acabar. Fa temps que va deixar de treballar per jubilar-se. I perquè ja no té ni l'agilitat ni l'empenta d'abans. Fa massa temps també que l'artrosi es va instal·lar al seu cos adult —per haver començat a treballar massa aviat, amb un cos de nena.

Una mica d'aigua cap aquí, una mica d'aigua cap allà. Els cactus avui no cal que els regui. Encara no els convé remullar-se. Quan finalment dona la feina per feta, fa una llambregada a tota la terrassa. Sí, ho està aconseguint. Gairebé té una mena de pati andalús. Com el que la va veure néixer i créixer i fer-se dona. Com el que fa molt de temps —massa pel seu gust— que no visita i que troba a faltar i que sap que aquest any —enguany tampoc— no veurà. El seu home, l'Ernesto, no està bé per fer un

viatge tan llarg. Ell, que s'estaria tot el dia del llit al sofà i del sofà al llit, ja no pot tenir aquestes pretensions. I ella s'hi ha de resignar. La depressió el va capturar un dia i, de mica en mica, li ha anat prenent moltes coses. També la capacitat de poder tornar —ni que sigui per uns dies— al lloc d'on va venir. Als seus orígens.

A la Rosa li va bé tenir aquesta parcel·la de plantes. De vida. Durant l'estona que les cuida pot tornar a ser la nena que amb vuit o nou anys feia un llarg trajecte caminant —primer per anar al camp i després per tornar-ne— per, posteriorment, passar una jornada de sol a sol treballant a *los olivos*. Així és com els anomena quan s'hi refereix. I sempre que els recorda somriu. Hi va suar de valent. Ella i bona part de la seva família. Però la innocència, la inexperiència i la puresa de nena només li van permetre dibuixar records bonics i tendres d'aquella època. Com reien a sota el sol, ardent, arplegant les olives. Quines fantasies que s'inventaven i que es creien que eren reals. Quines ganes d'aprofitar cada instant, d'observar-ho tot, malgrat la inexpressivitat del camp, monocolor, assedegat, rutinari.

Aquelles terres van ser el testimoni del pas dels anys. Van ser aquelles terres les que la van veure celebrar els aniversaris, un darrere l'altre, i no pas els llibres, els quaderns, les pissarres i els pupitres de l'escola. No la va ni trepitjar. Mai no ha sabut llegir ni escriure. Sempre ha viscut amb aquesta ignorància. Amb la dificultat de pronunciar la paraula «analfabeta». Segons ella un mot massa complicat i que diu a la seva manera. Com tants d'altres: *kui* per kiwi, *fufanda* per bufanda o *peliodista* per periodista. I malgrat tot es fa entendre. Sense haver d'usar diccionaris ni traductors ni intèrprets. I es riu d'ella mateixa cada vegada que veu que en diu alguna de grossa. Ella que no ha estat mai dona de lletres i que resulta que s'inventa paraules, que n'amplia el ventall. Els números els entén més bé. Les factures

de la llum, de l'aigua i del gas. La llista de la compra. Els ingressos i les despeses que marca la llibreta del banc. Sense saber com identifica els conceptes i fins i tot detecta errors quan n'hi ha. Segons ella, massa sovint. «Que amb aquesta colla que ens mana no et pots despistar ni un moment». No conèixer l'alfabet no li ha impedit saber cap on anaven els seus diners. Ni col·locar les bates de tot el personal sanitari al vestidor durant els més de trenta anys que va treballar com a dona de neteja a l'hospital de la ciutat. Ni reconèixer una bona oferta al supermercat. Ni tenir tota la seva família i coneguts fixats a través dels números de telèfon: a cada un d'ells l'acompanya un petit dibuix per identificar-lo. A la seva néta, la relaciona amb un llibre. Perquè sempre li ha agradat molt estudiar. Com gaudeix desglossant el seu currículum. Quin orgull de iaia. A la seva filla gran, que es dedica —igual que ella— a la neteja, amb una escombria. Al seu fill mitjà, que fa de transportista internacional, amb un camió. I a la seva filla petita l'ha representada amb una rodona que fa de cap i amb cinc pals —un de llarg, que és el cos, i quatre de més petits, que són les extremitats— i una cabellera deixada anar, que voleia. Veure la seva llista de contactes és com llegir un llibre d'il·lustracions per a menuts. Una autèntica meravella.

I mentrestant l'Ernesto dormita. Ara al sofà. Fins fa poca estona, al llit. On tornarà d'aquí a no gaire. Perquè no està bé enlloc. Perquè no li agrada la realitat que viu. La que li ha tocat. O la que ha triat. Qui sap. Se n'evadeix completament. Amb força pastilles. Així no pensa en els seus anys de joventut, quan tot eren rialles i despreocupacions, ni en les curses amb bicicleta amb els seus dos germans que li regalaven una pell bruna —i a voltes socarrimada— de tant de sol i de tanta alegria, ni en les tardes de festeig amb la seva dona —els diumenges i sempre acompanyats per algun familiar—, fins que va venir el

casament, i el naixement dels seus fills, i el canvi de feina, que les olives no donaven per emplenar cinc boques. Tampoc vol retornar a la Bèlgica inhòspita que el va acollir, per treballar a les mines, i que va obligar-lo a visitar el metge sovint. Per acabar acomiadant-se'n. I construir una vida en un altre lloc i poder obtenir, a poc a poc, una certa estabilitat per a la família. Primer va ser una casa compartida amb altres familiars, després van aconseguir un lloguer assequible i, finalment, van poder ser propietaris d'un pis, d'un cotxe i d'una moto. Aquella moto que quasi va fer perdre-li tot. Per un simple descuit. Quin fil tan fràgil teixeix la vida. Que jove que era. Què hauria passat si... Quina sort que va tenir. I ara, en canvi, tantes ganes que té que tot s'acabi. No ho desitja cada dia, és clar que no, però hi ha instants que ho vol amb moltes ganes. Massa. Tota la vida voltant, d'aquí cap allà i d'allà cap aquí, per acabar enclaustrat en aquest sofà. I en aquest llit. Per què no es trenca ara el fil? Per què costa tant? Qui sap si amb una mica d'ajuda. Qui sap si ell hi posés de la seva part...

—Ernesto, Ernesto, va, desperta't, que són les sis i t'has de prendre la pastilla.

Cada dia, el mateix ritual. Com que la llista de medicaments és tan llarga, cada parell d'hores en toca una —o dues— amb un bon got d'aigua. L'Ernesto es refia de la seva dona que, tot i no saber llegir, té la guia que li va fer el metge ben memoritzada. Perquè s'ha après el color i la mida de cada una de les píndoles. Igual com confia en ella per ajudar-lo a vestir-se, a dutxar-se, a caminar. De vegades, pels embolics que la depressió li ha anat instal·lant al cap, no la reconeix, i es pensa que ella no és la seva dona, sinó la seva mare o alguna desconeguda. Perquè per ell la Rosa és la que presideix el menjador. Un retrat en blanc i negre que li van fer just abans de casar-se. Amb els cabells recollits amb un monyo, els ulls espurnejants, un somriure tímid i els

llavis carnosos. Aquella sí que és la seva dona. La que té en els records, que ara són la seva realitat. I ella quan veu que l'Ernesto no la reconeix, plora d'amagat. Se submergeix en la pena, en la tristesa, en la soledat. Perquè tot i estar tot el dia junts, se sent més sola que mai, més incompresa que mai, més nostàlgica que mai. I recorda —ella que encara té lucidesa per fer-ho— *los olivos*, i les rialles de nena, i les tardes de festeig, i tot el que han hagut de passar i viure per arribar on són. Si pogués respirar l'aire del seu pati andalús... No, això no serà possible. Però sortirà a la terrassa. Avui no és dia de regar. Tocaria demà o l'altre. És igual. Li anirà bé barrejar-se amb les plantes. Remenar la terra, treure males herbes, abocar aigua. En dies com aquests necessita més oxigen, més vida, que mai.

L'HOME QUE ESMERRICAVA PER AL GOVERN (Josep Torrent)

Mentre caminava cap a la porta, arrossegant els peus i fregant-se els ulls amb la mà, pensava en qui podia ser a aquelles hores del matí. Es va sorprendre, relativament, en veure que es tractava de tres policies.

—És CT-4386-LPJ? —va preguntar un d'ells, afirmant-ho amb brusquedat.

—Sí... sí, senyor —va respondre, dubtant, com si s'hagués hagut de pensar que era ell.

A en Pere Verdaguer, com a tants i tants altres ciutadans, no li va agradar gens la codificació dels noms i cognoms, imposada pel govern. Quan va entrar en vigor la llei, ningú no en va fer gaire cas: ja se sap, per als tràmits oficials i tot allò; però al cap de dos anys, quan va arribar la prohibició de l'ús dels noms i els cognoms va ser un cop molt dur per a tothom. Tot i que d'això ja feia molts anys, en Pere ignorava, sempre que podia, que ell era... números i lletres.

—Venim a procedir a l'embargament del seu esmerric —va dir el policia que estava més proper a ell.

—Perdoni, però ha d'haver-hi un malentès...

—Aquí no hi ha cap malentès —va interrompre un altre policia amb una arma a la mà—. Som agents de la policia de l'aire i ja coneix perfectament el motiu de la nostra visita.

—Però jo...

—Vostè fa tres setmanes que no ingressa l'impost sobre l'aire públic —va dir el primer policia parlant molt de pressa—. Se li va fer un primer avís, per la pantalla, el dia deu, i un segon avís el dia vint. Així i tot vostè no ha fet l'ingrés!

—És que... tinc el compte bancari esgotat.

—Procedim a executar l'ordre d'embargament sense tanta xerrameca! —va dir el policia que fins ara havia romàs callat.

—Escolti... escolti..., senyor agent: no poden embargar-me l'esmerric.

—Són les ordres que tenim, i vostè no té res a dir, ni res a fer!

En Pere coneixia com actuava el govern en aquests casos i sabia que no tenia res a fer-hi, però havia d'intentar-ho.

—Un moment, senyor agent. L'esmerric val menys del que jo dec d'impostos. Po-poden embargar-me la lurim, o el cotxe, o la pantalla, que fins i tot valen més. Però l'esmerric no.

—Les ordres són l'esmerric!

—Però... que no ho entenen que jo sóc esmerricador?

—No ens importa el que vostè sigui.

—Jo esmerrico per al govern. És el meu únic mitjà de vida. Si me'l prenen mai no podré pagar els impostos que dec.

Els policies el van apartar del pas de la porta i van entrar. En Pere els va seguir, mentre implorava:

—Escoltin-me, si us plau! Fa setanta anys que esmerrico per al govern. El govern em deu cent vegades més del que jo dec d'impostos.

—No és cosa del Ministeri de l'Aire Públic. Vagi a queixar-se a Pagaments.

—Però, no poden fer-me això!

—Naturalment que podem. Vostè coneix perfectament la llei. A partir d'ara no pot respirar més aire públic, fins que pagui els impostos endarrerits. En marxar li precintarem el comptador d'aire. Haurà de respirar aire privat, fins que pagui el que deu.

—Sense l'esmerric mai no podré pagar-ho.

Els altres dos policies ja havien desconnectat l'esmerric i l'estaven traient de la casa. El policia que portava l'arma a la mà va apuntar en Pere i va disparar.

—Què fa? —va cridar en Pere, mentre veia com, tot ell, quedava de color lila.

—Cap ciutadà de color lila té dret a usar aire públic. Si anés pel carrer respirant aire públic, o intentés que n'entrés a casa seva, seria immediatament denunciat per qualsevol que el veiés, immediatament detingut i condemnat a morir, per asfíxia, a la cambra de buit. Quan pagui els impostos podrà iniciar els tràmits per recuperar l'esmerric embargat i al cap de dos o tres mesos el podrà tornar a tenir.

Així que els policies van haver sortit, es va apagar la llumeta que indicava l'entrada d'aire del carrer. En Pere, arrossegant els peus més que abans, es va dirigir cap a una de les habitacions on tenia alguna bombona d'aire comprimit de reserva, per si algun dia hi havia avaria en el subministrament, i va obrir l'aixeta d'una de les cinc que li quedaven.

Mai no s'havia trobat amb res de semblant. Tractat com un delinqüent i, sobretot, tenyit de color lila! Va seure al banc d'una de les estances de la casa i va recordar. Va recordar que feia trenta anys que el govern havia fet la llei de l'impost de l'aire públic. L'argument de l'impost era que l'aire s'havia fet irrespirable i que el govern havia hagut d'invertir excessivament per aconseguir un aire d'una puresa acceptable. Entre altres coses, aquesta llei preveia el segellat hermètic de tots els habitatges, el subministrament d'aire a través d'un comptador —calia pagar, setmanalment, l'aire consumit— i un impost que representava el pagament del consum que es pogués fer de l'aire públic, mentre se circulés pel carrer.

Va calcular que tenia aire comprimit per a poc més d'una setmana. Si es venia el cotxe, la lurim o la pantalla podria pagar

els impostos endarrerits i podria tornar a tenir dret a respirar aire públic, però sense l'esmerriç no podria treballar. Era enginyer electrònic. Ell mateix s'havia construït l'esmerriç i se'n podia tornar a construir un altre, però necessitaria ben bé tres setmanes per fabricar-lo. No tenia possibilitats de comprar-se'n un altre; venent-se tot el que tenia podria pagar-lo, però la llei prohibia la venda d'esmerriços a qualsevol persona a qui se li hagués embargat.

Va creure que el millor que podia fer era posar-se en contacte amb el Departament de Pagaments: si el govern li pagava una part del que li devia, podria pagar l'impost i fer els tràmits per recuperar la seva eina de treball.

Es va dirigir a la pantalla, va teclejar el codi del Departament de Pagaments i va fer la sol·licitud de pagament avançat d'una part del que li devien. A la pantalla va aparèixer la denegació de la sol·licitud. Els pressupostos del govern d'aquell any no s'aprovarien fins al cap de tres dies i estaven congelats tots els pagaments dels dos darrers anys.

Va decidir començar de seguida la construcció d'un nou esmerriç. Es vendria la lurim i amb el que en tragués podria comprar una part del material per a la construcció de la nova màquina. De fet, la pantalla no se la podia vendre, perquè era la connexió amb l'exterior, i especialment amb el Departament de Pagaments: sense pantalla no podria cobrar el que li devien. Més endavant es vendria el cotxe i podria acabar de comprar la resta del material. Si treballava unes setze hores diàries podria tenir-lo acabat al cap de dues setmanes.

Va agafar una de les bombones d'aire comprimit, se la penjà a l'esquena i provà la careta de respiració: funcionava. Va tancar l'aixeta de la bombona que donava aire a la casa, carregà la lurim al cotxe i va anar a vendre-se-la.

Conduir amb una bombona d'aire comprimit a l'esquena és d'allò més complicat, però va haver d'acostumar-s'hi. Als magatzems tingué problemes per vendre la lurim perquè qualsevol persona tenyida amb colors que indiquessin que no s'havia pagat algun impost era tractada amb menyspreu. Va haver d'acceptar un preu més baix del que realment valia i es gastà tot l'import en peces per a la construcció del nou esmerric.

En arribar a casa es va prendre una pastilla alimentosa i es va posar a treballar en la construcció del giny. Després de tres dies de treball intens va comprovar les reserves d'aire i va veure que li'n quedaven per a poc més de tres dies. Calia trobar una solució per disposar-ne. Va pensar en algú que pogués ajudar-lo i decidí posar-se en contacte amb en Ricard.

Ell era d'una generació en què encara es feien amics. Amb en Ricard es coneixien de quan eren joves i es veien de tant en tant. Per no comprometre'l, perquè no el veiessin amb algú tenyit, s'hi va posar en contacte a través de la pantalla i li va explicar el seu problema. En Ricard era un bon amic i es mostrà disposat a ajudar-lo: li va dir que podia anar a casa seva.

Va posar-se la bombona a l'esquena i anà a cercar el cotxe que tenia aparcats a tres carrers de casa seva. Plovia amb intensitat i a aquella hora de la nit hi havia poc trànsit. Poc després de mitja hora va arribar a casa de l'amic.

—Saps que no et queda tan malament aquest color —va bromejar en Ricard, mentre l'abraçava i el feia entrar, tancant la porta.

—Calla, calla —va respondre en Pere amb una veu que ressonava dintre de la careta de respiració.

—Va! Treu-te aquesta andròmina.

—Tinc prohibit respirar aire públic, ja ho saps.

—Estem a dintre casa meva i ningú no ha de saber-ho. No es noterà pas un excés de consum.

—Estic espantat, Ricard; molt espantat —va dir, mentre es treia la careta i la bombona.

—Tranquil, home. T'ajudaré en el que pugui. Què vols beure? Et poso un conyac, per recordar vells temps.

—Conyac... —va dir en Pere, lentament, mentre somreia —ni recordo el gust que té.

En Ricard va servir-ne dues copes, van seure i van estar enraonant molta estona d'antics amics i d'aventures passades.

—Com puc ajudar-te, Pere?

—No ho sé... Bé, sí... com estàs de diners?

—Malament, Pere, malament. A l'edat que tinc no puc treballar gaire i guanyo el just per viure i per anar pagant aquest munt d'impostos.

—Me'n faig el càrrec. I d'aire, com estàs?

—Quan t'has posat en contacte amb mi per la pantalla és el primer que he mirat. En tinc tres bombones: te les pots emportar.

—No et faré anar malament?

—No, home, no. A més, en puc anar comprant i d'aquí a tres o quatre dies pots venir a buscar-ne més i així vas solucionant el problema.

—Gràcies, amic. No sé com m'ho hauria fet sense tu.

—Res, home, res. Per això som els amics, no?

Van carregar les bombones d'aire al cotxe. Es van acomiadar i en Pere va tornar cap a casa seva, més tranquil. Va dormir unes hores i va continuar treballant en la construcció de l'esmerric.

Dos dies després va rebre una comunicació d'en Ricard per la pantalla. Males notícies. En Ricard havia tingut una comunicació de la policia de l'aire advertint-lo que no era prudent tenir contactes amb algú tenyit de lila. Qualsevol nou contacte li portaria seriosos problemes.

Dos dies després anà a vendre el cotxe i a comprar la resta de material que li faltava per a la construcció de l'esmerric. Era el material menys voluminós i menys pesant, però, així i tot, va haver de carregar molt i va necessitar molta estona per arribar a casa. La poca gent que anava pel carrer se'l quedava mirant i parlaven d'ell descaradament.

Quan només li quedava aire per un dia, va connectar una altra vegada amb el Departament de Pagaments. Li van contestar que els pressupostos ja estaven aprovats, però que el seu pagament s'endarreriria perquè havia deixat de treballar. Hauria estat inútil intentar explicar que no podia treballar perquè la policia de l'aire li havia embargat l'esmerric.

Havia estat treballant amb tanta intensitat que va calcular que li faltaven poc més de tres dies per tenir l'esmerric acabat. Si aconseguia tornar a treballar li pagarien una part del que li devien i podria pagar els impostos endarrerits, però el problema actual era que no tenia més aire.

Desesperat, va desprecintar una de les finestres que no donaven directament al carrer i la va obrir un parell de dits. Ara tornava a tenir aire; de manera il·legal, però podia respirar.

Quan ja gairebé tenia el treball acabat, va adonar-se que una de les peces era defectuosa. Calia anar-la a canviar, però ja no li quedava aire a cap de les bombones. Va decidir foradar-ne una per la part de sota. D'aquesta manera semblaria que respirava aire privat a través de la màscara, però entraria aire del carrer per la part de sota de la bombona. Era la seva última oportunitat; si això li sortia bé, podria acabar l'esmerric, tornar a treballar, cobrar del govern, pagar i tornar a tenir dret legal a respirar aire públic.

Va sortir al carrer amb la màscara posada i la bombona a l'esquena, i va començar a caminar cap al magatzem on havia de

canviar la peça defectuosa. Allà la hi van canviar, atenent-lo amb males maneres, però ara ja estava salvat.

Tornava a casa seva tan de pressa com podia. Avui mateix podria tornar a esmerriçar i demà podria estar tot arreglat. En passar per davant d'un col·legi, a l'hora de la sortida, uns nens el van començar a seguir tot cridant: «Home lila! Home lila!». Ell va intentar anar més de pressa encara, però els nens l'empaitaven: «Home lila! Home lila!».

—Té la bombona foradada de sota! Té la bombona foradada! Està respirant aire públic! —va cridar el nen més baix.

—Avisen la policia! —va cridar el pare d'un dels nens.

—Policia! Policia! —va cridar una mare.

—Policia! —va cridar un conductor.

—Policia, policia!

—CT-4386-LPJ, queda detingut —va dir-li un dels policies que acabava de baixar del cotxe patrulla.

LA VESCOMTESSA I EL MONJO (Xavier Valeri)

Jean Bouton era un home de mitjana edat, amb poc cabell, amples espatlles i mans de treballar. No podia dormir, perquè recordava l'assassinat de la seva dona. La mort de l'adúltera l'havia condemnat a redimir-se en pelegrinatge al Sant Sepulcre de Palera. Va sentir fressa, es va agenollar i va mirar cap al mar. Va veure com una nau molt gran entrava a la cala i ancorava a uns metres de la platja. Era una gran embarcació estreta, de poc calat, amb grans veles. La seguien tres naus iguals que també van ancorar prop de la platja. De les naus, van començar a baixar-ne barques plenes d'homes.

—Són pirates de Barbaria —digué el monjo Bernat de Tremato—. N'he sentit parlar a Sant Víctor de Marsella. Hem d'anar a un castell.

Tremato anava a prendre possessió d'un priorat benedictí ubicat en una parròquia del nord de Catalunya.

Fora del castell s'havia format un gran campament de refugiats. Semblava un mercadal de lamentacions, on dones, vells i nens miraven desesperats els acabats d'arribar.

Vestit amb sobrevesta reial, un genet va travessar el campament i va entrar dins el castell. Va saltar del cavall i es va dirigir cap al senyor. Li va dir que el veguer reial estava en camí amb una força de dos-cents cavallers i tots els homes del sagramental de les ciutats de la vegueria.

—A Sant Medir! —va cridar el senyor de Siguitardia.

La força va sortir del castell, enmig dels crits i de les aclamacions dels refugiats. Tremato, Bouton i Balezac anaven a la cua.

Pel camí, un crit de desesperació va sorprendre Tremato i va encongir el cor dels cavallers, dels soldats i dels sometents pagesos. En un prat van trobar el carruatge en el qual viatjava

Caterina, la filla del vescomte Bari. Als costats del carruatge s'estenien els cadàvers dels cavallers i els escuders que l'escortaven. Entre els morts no hi havia cap rastre de Caterina, per la qual cosa tots van deduir que estava en mans dels pirates.

—A Sant Medir —van cridar tots—. Via fora!

A Sant Medir esperaven els cavallers del rei amb els estendards de la flor de llis brodada sobre seda blau cel. També hi havia els cavallers i els barons de la rodalia, tots amb banderes i gallarets. Uns dos-cents homes a cavall, uns dos-cents soldats amb llança, cota de malla i elm, un centenar de ballesters, uns cinquanta arquers, el sacramental, més d'un miler de pagesos. El senyor de Siguitardia va sospirar alleujat. Eren prou força per enfrontar-se als pirates. Al cap d'una estona els ulls d'un pastor avesat a albirar la llunyania van veure com una filera travessava el pla de la Llobera. El corn va ressonar per la muntanya. L'exèrcit es posà a córrer cap al pla que des d'aquell dia seria conegut com «el pla de la batalla».

Hug de Bac, el veguer del rei, va alçar la visera de l'elm emplomallat i es va estirar l'afilada barba abans de donar instruccions. Va esperonar el destrer. El cavall va estirar el cap i va trotar cap a les files de guerrers, els quals van alçar els estendards i van proferir entusiastes crits de guerra. Amb les mans al pom de la sella i l'esquena dreta, el veguer se'ls va mirar fixament mentre el destrer trotava amb el cap dret. Es va aturar davant de les files. Es va fer el nom del pare i va dirigir els ulls blaus i petits als barons. Va alçar la mà dreta enlaire i la va fer baixar de cop. El cavall de batalla es va aixecar dret, només sostingut per les potes del darrere. Van sonar els corns i es va fer un silenci que va ser trencat per tres tocs de trompeta. Es va sentir el xiulet dels dards i les fletxes que omplien el cel. Els gemecs i els crits de dolor dels pirates que van sentir les carns travessades pels dards van enardir les files dels cristians.

Després els cavallers, amb les llances alçades, van entrar al camp. Els crits de Sant Denís es van enlairar al cel. Hug de Bac va cridar a la càrrega. El terra va tronar per causa dels cascs dels centenars de cavalls de batalla que hi galopaven. Un xiulet paorós va omplir l'espai i centenars de dards i de fletxes van caure sobre la cavalleria.

Al Muzafar havia format quadres. Del mig havien sortit arquers i ballesters que disparaven a l'aire perquè les fletxes caiguessin amb força sobre la càrrega que se'ls acostava. Els cavalls van renillar desesperats per les fletxes que se'ls clavaven. En arribar als quadres els cavalls es van alçar en gropes i van evitar envestir a pesar dels crits i dels cops d'esperó dels cavallers. En un moment donat, els quadres es van obrir i els ballesters van tornar disparar contra els cavalls i els homes. Alguns cavallers van caure i d'altres, ferits, van girar gropes. Uns quants pirates van deixar les llances per, a cops de maça i de destrai, rematar els cavallers caiguts. Llavors els barons van fer sortir els grans gossos de les muntanyes i darrere seu van córrer els soldats de peu, els pagesos i dones amb forques enverinades. Els pirates no van ser a temps de tancar els quadres i van trobar-se amb la gossada a sobre. A cops de sabre tallaven el cap dels cans, però mentre ho feien la infanteria els clavava les llances al ventre i les dones els enforcaven. Tot passava enmig d'una gran cridòria, que va callar quan es va sentir que el terra tremolava a causa d'una altra càrrega de la cavalleria. La gent de peu es va apartar com va poder i els cavallers van caure damunt dels pirates. Els pocs que van quedar drets van córrer cap al bosc, on els soldats de peu, els pagesos, les dones i els gossos els van perseguir enmig de crits d'alegria i de venjança.

Al bosc els pirates s'enfilaven dalt dels arbres o s'amagaven entre els matolls. Els pagesos movien els arbres i els feien caure, els gossos els ensumaven i els clavaven les dents, i les dones, les

forques enverinades. Del bosc sorgia un brogit terrible, com si estigués ple de vespes enfurismades. Bouton i Balezac es van afegir a la persecució de l'enemic. Tots els homes de dins del bosc hi pensaven, però ningú trobava la filla del vescomte.

Bernat Tremato va endinsar-se en el bosc, però no es va torbar en la cacera de pirates. Va caminar endavant perquè sentia un tremolor d'esperança a l'estómac. Eren uns murs antics coberts d'esbarzers i d'heura. Va sentir un gemec. Amb el podall Tremato va apartar els esbarzers i es va trobar els ulls blaus de Caterina que l'observaven temerosos.

—Cap por no heu de tenir de mi —digué Tremato.

La noia tenia el rostre solcat per les esgarrinxades dels esbarzers. Dels ulls van començar a sortir llàgrimes que, barrejades amb sang, van lliscar pel seu rostre.

—Monjo, m'heu de salvar —va mormolar, espantada.

—Res no heu de patir, ja no queda cap pirata viu.

—No sols ploro pels pirates —va sospirar—. Dels meus ulls cauen llàgrimes perquè em duen cap a una vida amb un príncep al qual no conec, ni vull conèixer.

—Jo us juro que faré tot el que pugui per amagar-vos.

Tremato va ajudar la noia a sortir del forat on s'havia amagat. Tenia els braços esgarrinxats i la part de dalt del vestit només s'aguantava per una tira.

De sobte va estirar Tremato, li va posar els braços al coll i li va refregar el rostre amb el seu de manera que Tremato va poder sentir la humitat de les llàgrimes. Va posar-li les mans a la cintura i va sentir com, sota la seda, lliscava la pell de la jove. El vestit estava molt esparracat i els dits van arribar a la pell. El monjo estava a punt de perdre el coneixement.

—Mireu de quina manera em fa plorar la meva desgràcia —va deixar anar un sospir—, ajudeu-me. Amagueu-me en un monestir o en una masia.

La noia es va girar i els dos rostres es van ajuntar en un llarg bes. Un crit ferotge els va fer tremolar. Al Muzafar, el capità pirata, corria cap a ells amb l'espasa alçada. Es va posar davant de Tremato, que s'havia interposat entre ell i la filla del vescomte amb el podall en una mà i la creu a l'altra. De sobte, un renill va omplir l'espai. El cap del pirata Al Muzafar es va separar del cos. El veguer es va estirar la barba punxeguda, va descavalcar i va acostar-se a la noia. Va allargar-li la mà i li va ordenar:

—Seguiu-me!

Es van separar lentament i va donar la mà al veguer. Al cap de poc, va deixar que el veguer li subjectés el peu per tal que pogués pujar al darrere de l'animal. Després, el veguer va pujar a cavall i es van allunyar a pas tranquil, amb la jove vescomtessa a la gropa.

DAMUNT DE LES LLAMBORDES (Salvador Vergés)

Era el crepuscle de la tarda, quan el sol s'acomia i les ombres es fan llargues. L'atzar m'havia portat fins a Girona, on l'obliquïtat dels carrers sovint em fa perdre el nord.

Vaig aturar el cotxe entre les dues voreres, amb tota l'avinguda lliure davant meu. De cop, com un privilegi per als ulls, va creuar l'Elena, caminant pel davant del cotxe. En aquell moment vaig sentir l'escalfor del seu cos a tocar, gairebé fregant-me les pestanyes enlairades, que ni tan sols gosava abaixar. Havien passat uns anys i continuava caminant elegant i segura. Portava les sabates cordades fins als turmells, amb el taló just per estilitzar les cames i ressaltar l'encant de cada pas. La brusa li combinava amb els pantalons ataronjats i cenyits, encara amb les butxaques per estrenar. Portava els cabells com els del meu record, llargs fins on comença l'esquena i volgudament esbullats, amb els bucles cargolats cap enfora. El color encara era el mateix, del to del roure natural. Les arracades eren uns cercles daurats i grans, com si li protegissin la cara dels cabells que voleiaven amb l'aire del seu caminar.

Estava encongit amb les mans al volant com si les imatges del passat em caiguessin sobre el vidre. Després d'aquest temps de solitud, i de només haver-la gaudit oníricament, el cor em bategava desconsolat. Contemplava l'Elena pensant que el món se li havia aturat i que només als mortals se'ns arrugava la pell mentre anàvem complint anys. Ella mantenia l'expressió de seguretat, com si encara li pogués escoltar aquells raonaments amb paraules intel·ligents que tantes vegades m'havien aturat les meves respostes.

Anava sola i només mirava cap endavant. Ni tan sols s'adonava de la seva ombra. L'ombra que la seguia en horitzontal i esbiaixada per damunt de les llambordes. Ella sabia

molt bé, perquè hi estava acostumada, que no passava desapercebuda i que els altres sempre li seguien el pas com els gira-sols s'encaren al sol per algun misteri de la natura.

Encara amb la incertesa de si em trobava davant d'un miratge o d'una realitat, el pensament se m'endinsava cap a ella trencant totes les teranyines d'uns records inoblidables del passat. Hauria volgut obrir la porta, abandonar el cotxe i seguir-la fins a l'altra vorera. M'hauria agradat dir-li que el meu amor tampoc s'havia esvaït i que seguia intacte com la imatge que estava veient i que guardava a dins del cor, però em varen faltar les forces. I en aquell instant la llum vermella del semàfor va fugir com l'Elena i l'esclat de la llum verda em convidava a seguir el meu camí.

Vaig continuar conduint, però amb el pensament incapaç de tornar a tocar a terra, gairebé com si el cotxe levités pel damunt de les llambordes. Necessitava una pausa per clarificar la meva ment. Aturat davant del primer gual que vaig trobar, em tornaven les escenes del nostre trencament. Un trencament que no hauria d'haver arribat, i menys per unes paraules que mai no s'haurien d'haver produït.

Va ser en una sortida amb bicicleta d'un diumenge primaveral baixant del Comanegra. Els altres del grup anaven més endavant i jo, sentint l'olor de la ginesta que desprenien aquelles mates grogues, entre els verds dels llisos de pastura, l'espígol i el fonoll, encara per poncellar, no vaig poder-m'hi resistir. Vaig trencar el ram com si trenqués l'aparador d'una joieria. Em sentia un privilegiat gaudint de la natura. Des del damunt de la bicicleta, amb el ram lligat al manillar, m'anava impregnant els pulmons d'una olor inexplicable. Només pensava a arribar per donar-lo a l'Elena. Sabia bé que a ella també li encantaven les plantes oloroses.

Uns giravolts més avall m'esperava l'Oriol.

—On vas amb aquestes flors? Sembles la meva tieta quan torna de la muntanya!

—Doncs mira, he pensat que avui faria contenta l'Elena.

—Potser n'estaria més si li portessis una joia.

—No ho crec. Sé com li agraden les olors naturals, i segur que aquest ram li farà il·lusió.

—Per cert, fa dies que vull parlar-te de l'Elena, però no sé com dir-t'ho ni tampoc si t'ho he de dir.

—De l'Elena? I què en saps tu, de l'Elena?

—Res, coses..., però abans m'has de prometre que no t'enfadaràs.

—Enfadar-me? No t'entenc.

—Doncs t'ho dic perquè som amics i penso que els amics ens hem de tenir confiança. Oi que sí?

—Va, xerra d'una vegada, que al final em posaràs nerviós.

—Doncs t'ho dic: l'Elena surt amb un altre i penso que ho has de saber. Sé que això et farà mal, però si els amics no ens ajudem entre nosaltres, qui ho farà?

Encara recordo aquelles paraules com si fossin d'ahir. Ens vàrem quedar una mica més parlant i després vaig dir-li que no m'esperés, perquè necessitava estar sol. Quan l'Oriol va haver marxat, i durant molta estona, em vaig quedar immòbil amb la cara sobre la ginesta sense que m'arribés cap partícula de la seva olor. L'olor del mateix ram que uns moments abans m'havia impregnat els pulmons i que hauria portat com si fos de cristall, de cop, i amb un reflex inesperat, el vaig rebatre contra la cuneta. Des d'aleshores, he volgut creure'm que les olors es fan més grans quan la il·lusió les acompanya.

Ara, aturat en aquell gual, lluny de les meves contrades, volia deixar-me anar i perseguir-la com el perdiguer perdut que ha retrobat el rastre del seu amo. La casualitat de trobar-la en un lloc desconegut, alguna cosa em deia que podia ser un senyal

per convidar-me a oblidar rancúnies i tristeses viscudes d'un passat innecessari.

Sovint m'havien passat pel cap pensaments de tot allò que hauria estat capaç de fer per veure-la encara que només hagués estat per un instant. Doncs, en aquell moment, tenia al meu abast tornar a trobar l'Elena només a canvi d'un petit esforç. Oblidar l'orgull i la gelosia que m'havia destrossat una part de la meva vida. Amb aquests raonaments, em va semblar que tots els meus dubtes eren sobrers. Sense pensar-m'ho més, i com si comencés una cursa, vaig donar la volta per un carrer d'aquells que no guarden cap mena de paral·lelisme entre ells cap on s'havia dirigit l'Elena. Per sort, no era de direcció prohibida, però em vaig trobar un altre semàfor vermell dels que cremen l'ànima, perquè els minuts de la pressa són més llargs que els del plaer. Quan finalment es va posar verd, vaig conduir carrer enllà molt a poc a poc com si l'escombrés a banda i banda amb la mirada, cosa que posava molt nerviosos els altres conductors que venien al meu darrere. Segur que tenien raó, però en aquell moment la meva prioritat era trobar l'Elena sense tenir en compte els altres cotxes. Recordo que per calmar-los vaig posar els quatre intermitents, però en un carrer en què no hi havia lloc per avançar, això encara els alterava més. Allà ja no buscava l'elegància de l'Elena ni la bellesa del seu caminar, només la buscava a ella i poder-la trobar com si aquell dia s'acabés el món. Per sort, el carrer era llarg, i això em va permetre recuperar el temps perdut.

Varen passar uns minuts i el carrer ja s'acabava, quan de cop la vaig veure d'escallimpada que entrava en un bar. En aquell primer moment va ser com si ja ho tingués tot. Sense pensar-m'ho vaig deixar el cotxe a la primera cantonada, amb els quatre llums que encara anaven pampalluguejant, i si se'l volien

emportar, ells mateixos, perquè tot allò que no fos trobar-la m'era ben sobrer.

Mentre anava corrent cap al bar, encara vaig tenir temps d'emmirallar-me en un aparador per posar-me bé la camisa i passar-me la mà pels cabells com una pinta improvisada. Només d'obrir la porta la vaig veure dreta al costat de la taula de més al fons del bar, però aquella imatge encara avui la tinc borrosa. L'Elena no estava sola, estava abraçada a una persona que l'embolcallava amorosament. Durant aquell instant que vaig trigar a baixar del cel per tornar al món real es varen separar lleugerament, just un instant per desitjar que totes les llambordes del món fossin damunt meu. Qui l'abraçava no era ni més ni menys que el fins aleshores amic meu: l'Oriol.

L'ESTEVE I LA LIA (Meritxell Vila)

Com per inèrcia vaig mirar cap a la cuina, desorientada, i de sobte hi vaig caure. Vaig córrer cap als fogons, vaig retirar la cassola del foc i vaig engegar la campana a tota potència. Em vaig mirar la ceba. Malaguanyada, estava tota socarrimada. «Au, res de sofregit. M'hauré d'empescar alguna altra cosa per dinar», em vaig dir a mi mateixa. I què esperava? Si tenia el cap en una altra banda, no estava pel que havia d'estar.

La boira espessa instal·lada a la cuina no s'esfumava. Mentre obria la finestra vaig veure l'Esteve a baix, a l'hort. Justament era ell el que em rondava pel cap. Aquell matí, mentre esmorzàvem, s'havia mostrat afectuós, i fins i tot m'havia dibuixat un mig somriure mentre treia els plats de taula. Veure'l tan bé em preocupava i m'havia tingut distreta tot el matí. A baix l'Esteve sortia del cobert de darrere, que li servia per guardar les eines. Un cop fora va restar quiet uns segons, com si esperés alguna cosa. I tot seguit va tancar la porta. Se'n va anar cap a les tomaqueres. Se les va quedar mirant una estona. Va murmurar alguna cosa en veu baixa que no vaig entendre. Va començar a treure algunes fulles seques de la planta, amb delicadesa. L'Esteve sempre s'havia estimat el seu hort i el cuidava com ningú. Tant de bo es recordés de mi com del seu hort. Me'l vaig mirar amb nostàlgia. Enyorava l'home atent i amable amb qui havia passat més de mitja vida.

Des de la finestra de la cuina l'observava amb tendresa mentre ell repassava amb mirada atenta els tomàquets penjats a la planta. Vaig pensar que segur que al cap d'un parell de setmanes ja colliríem els primers fruits. I tot apuntava que aquest cop tindríem uns bons tomàquets, d'aquells dolços i sucosos que tant ens agraden a casa. De sobte, l'Esteve va fer una gran rialla, es va ajupir i mirant a la seva dreta va dir:

—I tant que sí, un dia seràs tan alta com aquesta planta.

Per un moment vaig somriure. «Ja torna a parlar sol», em vaig dir. Quan era més jove sovint el sorprenia fent-ho. Parlava amb si mateix però ho feia en veu alta. Mai no li havia donat importància, al contrari, em semblava un costum curiós i prou divertit. De fet, sovint feia servir aquella mania simpàtica per fer-li broma. Però uns segons després se'm va remoure l'esperit. L'Esteve va afegir:

—Només t'has de portar bé i menjar-te les sopes de l'àvia sense rondinar. —Va picar l'ullet. I mentre esclatava a riure va afegir: —Sí, Lia, ja ho sé que t'agrada més la xocolata que les sopes!

Vaig notar que les cames em fallaven i em vaig repenjar al tamboret, precisament aquell que la Lia feia servir quan em feia companyia a la cuina i aprofitava per espiar el seu avi per la finestra mentre feinejava a l'hort. Encara em fa mal el record de la Lia, però he après a viure amb aquesta pena. En canvi, l'Esteve... Després de la mort de la Lia l'home atent de mirada alegre de qui m'havia enamorat cinquanta anys enrere es va convertir en un desconegut, en una persona grisa, en algú que passava els dies com si fossin un feixuc tràmit. Però ara, a l'hort, somreia. No hi havia rastre de dolor. No hi havia el pes del record. Només hi havia l'Esteve i la Lia.

—Vine, que seurem una estona a l'ombra. Aquest sol comença a picar.

L'Esteve es va dirigir al banc de fusta que teníem al porxo i que quedava just davant de l'hort. Durant els vespres d'estiu solíem seure-hi junts. A vegades ens explicàvem com havia anat el dia. D'altres no ens calien les paraules i, simplement, ens dedicàvem a admirar la nit agafats de la mà. Des que havia nascut, la nostra néta havia entrat a l'equació. Quan es quedava a casa ella hi tenia un lloc reservat, just al mig. I mentre

recordava tot allò, no podia apartar els ulls de la finestra. Observava l'Esteve amb una atenció obsessiva. Vaig veure com s'asseia i, tot seguit, allargava el braç dret. Després va mirar cap al costat, atent, i va baixar lleugerament el cap.

—D'acord, després collirem maduixes.

Com enyorava veure'ls tots dos a l'hort, ajupits a les maduixeres i triant les fruites més madures. A la Lia sempre li havia agradat ajudar el seu avi a l'hort, però collir maduixes es convertia en tot un esdeveniment perquè el seu avi no li deia «Ara aparta't, Lia, que encara ets petita i podries prendre mal» o «Ja n'aprendràs quan siguis més gran, que això és cosa de l'avi». Collir maduixes era una de les feines que compartien. I a vegades fins i tot el seu avi la deixava fer sola. Allò l'omplia d'orgull, la feia sentir una nena gran. Ah! I quan veia el cistell ple... Aleshores se les mirava amb els ulls esbatanats, com si ja les tingués totes coll avall. Instantàniament vaig veure la Lia agafant una maduixa i arrebossant-la amb sucre. Ho feia pacientment, amb cura que la fruita quedés tota impregnada, però alhora amb delit de posar-se-la a la boca. Just abans de fer-ho tancava els ulls, com si ja l'estigués assaborint.

Sí, la nostra néta era lla-minera. I molt desperta. Però també una mica trasto a vegades. A la Lia li encantava córrer per l'hort, especialment saltar per sobre els enciams. Sabia que al seu avi no li agradava gens que ho fes, i això hi afegia emoció. Ho feia amb aquella cara d'entremaliada tan divertida que, sovint, feia que ens haguéssim d'aguantar el riure quan la renyàvem. El crit de l'Esteve em va distreure.

—Vés amb compte que no et pelis els genolls!

Divertida em vaig preguntar quina probabilitat hi havia que l'Esteve i jo estiguéssim pensant en el mateix. O potser no. Potser ell l'estava veient enfilada al noguer que hi havia darrere el safareig i que ens donava tanta ombra a l'estiu. Sí que s'hi

havia pelat els genolls alguna vegada... I més d'una i tot! Llavors l'Esteve corria a socórrer-la. Primer li feia quatre crits mal comptats i després la consolava amorosament, amb un fil de veu perquè la nena es tranquil·litzés. Tot seguit em cridava a mi perquè li netegés la ferida, que l'Esteve i la sang, encara que en sigui una gota, no han estat mai amics. «Sort de l'àvia, Lia, perquè el teu avi és un figaflor, ja ho veus», sempre li deia fent broma mentre jo la curava. I em mirava a mi de reüll, somrient, com agraint-me que sempre m'ocupés d'allò que a ell se li feia tan feixuc.

Amb tots aquests records rondant-me pel cap vaig començar a preguntar-me si aquella situació no m'hauria de preocupar. Suposo que hauria estat el més normal. Però veure l'Esteve parlant sol a l'aire, dirigint-se a una Lia invisible per als meus ulls però tan present, em feia sentir estranyament bé. Em vaig sorprendre a mi mateixa alleujada.

No hi vaig donar més voltes. Vaig tancar la finestra i vaig baixar a l'hort. Em vaig asseure al banc de fusta, al nostre banc, al costat de l'Esteve. Ens vam mirar. Ell em va somriure. I em vaig abandonar a aquella calidesa, amb el temor que jo mateixa deixés arrossegar-me per aquell dolç deliri.

Acte de presentació dels Premis Colada de Lletres

Mariona Comellas a l'inici de l'acte

Manel Fortis explicant el perquè del concurs

El mag Nani en el moment d'entregar el diploma a Laura Cano

Leila Gada lliurant el diploma a Joan Llensa

Jenni Rodà i Mariona Comellas en el moment de l'entrega del diploma

Gabriela Balan fent entrega del diploma a Josep Torrent

Josep Oliveras en el moment de lliurar el diploma a Xavier Valeri

Sílvia Vilacoba entregant el diploma a Salvador Vergés

Manel Fortis en el moment d'entregar el diploma a Meritxell Vila

Josep Oliveras parlant sobre el llibre

Jordi Vilar entregant el primer premi a Maribel Torres

Foto de grup amb Josep Oliveras

Acte de reconeixement en pro de la cultura

Sílvia Vilacoba en el moment de començar l'acte

Sílvia Vilacoba entregant el reconeixement a Eva Durban

Sílvia Vilacoba lliurant el reconeixement a Jèssica Oliveras

Leila GaDa i el mag Nani fent entrega dels reconeixements a Xavier Valeri i Jordi Casas

Josep Oliveras entregant el reconeixement a Joan Espona

Jordi Vilar lliurant el reconeixement a l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot

Leila GaDa entregant el reconeixement al Servei de Català d'Olot-la Garrotxa

Mariona Comellas fent entrega del reconeixement a Òmnium Cultural Olot

Gabriela Balan entregant el reconeixement a l'Escola d'Adults d'Olot

El regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Olot, Pep Berga, en el discurs de clausura de l'acte

Final d'acte amb l'actuació del mag Nani

Foto de grup

Índex

Pròleg de Pere Vila i Fulcarà	3
Pròleg de Pep Berga	5
Presentació de l'Associació Garrotxa Cultural	7

Narrativa curta

Quan el verdet arriba al cor (Maribel Torres)	9
Lladrucs (Laura Cano)	14
El regal (Joan Llensa)	20
Pati andalús (Jenni Rodà)	25
L'home que esmerricava per al govern (Josep Torrent)	30
La vescomtessa i el monjo (Xavier Valeri)	38
Damunt de les llambordes (Salvador Vergés)	43
L'Esteve i la Lia (Meritxell Vila)	48
Acte de presentació dels Premis Colada de Lletres	52
Acte de reconeixement en pro de la Cultura	54